

Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО І СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА

	(шифр і назва навчальної дисципліни)
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
	(шифр і назва галузі знань)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
	(назва)
спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
	(шифр і назва спеціальності)
освітня програма	«Діджитал-облік та консалтинг»
	(назва)
вид дисципліни	вибіркова (загальної підготовки)
	(обов'язкова, вибіркова)

Тернопіль-2024 рік

Робоча програма з
навчальної дисципліни «Господарське законодавство і судово-бухгалтерська експертиза»
(назва навчальної дисципліни)
для студентів Факультету економіки та менеджменту

Розробники:
доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту, старший викладач
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

/Остан БОЙКО/

(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні кафедри

Бухгалтерського обліку та аудиту

(назва кафедри)

Протокол від 30 серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

/Сергій СПИВАК /

(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
Факультету економіки та менеджменту
Протокол від 30 серпня 2024 року № 2
Секретар НМК

(підпис)

/Оксана ПОТІХА /

(прізвище та ініціали)

Робоча програма погоджена:
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

освітня програма «Діджитал-облік та консалтинг»

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

/Сергій СПИВАК /

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/Тетяна КОРОЛЮК/

(прізвище та ініціали)

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3 / 90	3 / 90
Аудиторні заняття, год.	32	10
Самостійна робота, год.	58	80
Аудиторні заняття:		
лекції, год.	16	6
лабораторні заняття, год.	-	-
практичні заняття, год.	16	4
семінарські заняття, год.	-	-
Самостійна робота:		
опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	16	5
опрацювання окремих розділів програми, які не вносяться на лекції	15	48
виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань		
виконання курсових робіт		
підготовка та складання заліку, презентацій, тестування	27	27
Залік		

Частка годин самостійної роботи студента:

денна форма навчання – 64 %;

заочна (дистанційна) форма навчання – 88,9 %;

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Господарське законодавство і судово-бухгалтерська експертиза» – формування теоретичних знань з бухгалтерського обліку та навичок поглибленої перевірки правильності оформлення документів, співставлення даних бухгалтерських реєстрів із даними первинних документів, відповідності оформлення господарських та фінансових операцій вимогам чинного законодавства.

2.2. Завдання: розуміння теоретико-методичних, організаційних засад та методичного забезпечення судово-бухгалтерської експертизи; види документів та їх особливості їх експертного дослідження; особливості судово-бухгалтерського дослідження основних фінансово-господарських операцій; особливості організації судово-бухгалтерського дослідження та узагальнення висновків експертного дослідження.

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

– розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;

– розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності;

– вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

– здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов;

– здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

– застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості;

– ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади судової економічної експертизи</p> <p>1.1. Судова експертиза: сутність, законодавчо-нормативне регламентування, класифікація</p> <p>1.2. Судово-бухгалтерська експертиза: сутність, предмет та об'єкти дослідження</p> <p>1.3. Завдання судово-бухгалтерської експертизи та основні поняття, що виносяться на її дослідження</p> <p>1.4. Порівняння судово-бухгалтерської експертизи, ревізії та аудиту</p>	2	0,5
2	<p>Тема 2: Організаційні засади судово-бухгалтерської експертизи</p> <p>2.1. Організація судово-експертної діяльності в Україні</p> <p>2.2. Зарубіжний досвід організації судово-експертної діяльності</p> <p>2.3. Порядок атестації та класифікаційні вимоги до судових експертів</p> <p>2.4. Права, обов'язки та відповідальність судових експертів</p> <p>2.5. Підстави та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи</p> <p>2.6. Класифікація судово-бухгалтерської експертизи</p> <p>2.7. Етапи проведення судово-бухгалтерської експертизи</p>	2	0,5
3	<p>Тема 3. Методичне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи</p> <p>3.1. Зміст експертного дослідження в судово-бухгалтерській експертизі</p> <p>3.2. Загальні методи дослідження в судово-бухгалтерській експертизі</p> <p>3.3. Спеціальні методи дослідження в судово-бухгалтерській експертизі</p>	2	0,5
4	<p>Тема 4. Види документів та їх дослідження в судово-бухгалтерській експертизі</p> <p>4.1. Сутність поняття «документ» в бухгалтерському обліку, його призначення та види документів за якістю складання</p> <p>4.2. Формальні ознаки порушень при складанні документів</p> <p>4.3. Особливості дослідження неофіційної бухгалтерської документації</p> <p>4.4. Техніко-криміналістичне дослідження документів: встановлення змін, текстів, підробок</p>	2	0,5
5	<p>Тема 5. Організація дослідження та узагальнення висновків судово-бухгалтерської експертизи</p> <p>5.1. Організація досліджень з судово-бухгалтерської експертизи та оформлення їх результатів</p> <p>5.2. Висновок експерта-бухгалтера, його структура та методика складання</p> <p>5.3. Особливості складання висновку експертизи</p> <p>5.4. Оцінка висновку експерт-бухгалтера слідчим</p>	2	1
6	<p>Тема 6. Експертне дослідження операцій з коштами та за розрахунками</p> <p>6.1. Мета і основні завдання судово-бухгалтерської експертизи готівково-розрахункових операцій</p> <p>6.2. Об'єкти експертного дослідження операцій із коштами та за</p>	2	1

	розрахунками 6.3. Методичні прийоми експертного дослідження операцій із коштами та за розрахунками		
7	Тема 7. Експертне дослідження операцій з основними засобами та з малоцінними і швидкозношуваними предметами 7.1. Основні завдання, які розв'язує судово-бухгалтерська експертиза щодо стану та операцій з основними засобами та МШП 7.2. Об'єкти досліджень судово-бухгалтерської експертизи 7.3. Основні джерела інформації 7.4. Методи та прийоми експертного дослідження	2	1
8	Тема 8. Методика дослідження судово-бухгалтерською експертизою інших фінансово-господарських операцій 8.1. Експертне дослідження операцій з товарно-матеріальними цінностями 8.2. Експертне дослідження нарахування та сплати податків і зборів.	2	1
Усього годин		16	6

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади судової економічної експертизи	2	0,5
2	Тема 2: Організаційні засади судово-бухгалтерської експертизи	2	0,5
3	Тема 3. Методичне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи	2	0,5
4	Тема 4. Види документів та їх дослідження в судово-бухгалтерській експертизі	2	0,5
5	Тема 5. Організація дослідження та узагальнення висновків судово-бухгалтерської експертизи	2	0,5
6	Тема 6. Експертне дослідження операцій з коштами та за розрахунками	2	0,5
7	Тема 7. Експертне дослідження операцій з основними засобами та з малоцінними і швидкозношуваними предметами	2	0,5
8	Тема 8. Методика дослідження судово-бухгалтерською експертизою інших фінансово-господарських операцій	2	0,5
Усього годин		16	4

3.3. Самостійна робота

№	Види робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	16	5
2	опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	15	48
3	виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань		
4	виконання курсових робіт		
5	підготовка та складання заліку, презентацій, тестування	27	27
Усього годин		58	80

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форма підсумкового семестрового контролю – залік

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль (залік)	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		25	100
17	20		18	20			
№ лекції	Вид робіт	Бал	№ лекції	Вид робіт	Бал	За кожних три бали семестрової оцінки студент отримує 1 бал підсумкової семестрової оцінки автоматично	
Лекція № 1-4	Практичне заняття №1	5	Лекція № 5-8	Практичне заняття №5	5		
	Практичне заняття №2	5		Практичне заняття №6	5		
	Практичне заняття №3	5		Практичне заняття №7	5		
	Практичне заняття №4	5		Практичне заняття №8	5		

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій з дисципліни «Господарське законодавство і судово-бухгалтерська експертиза» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Діджитал-облік та консалтинг» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» /О. Б. Бойко – Тернопіль: ТНТУ ім. І.Пулля, 2024. – 84 с.

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Господарське законодавство і судово-бухгалтерська експертиза» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Діджитал-облік та консалтинг» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / О. Б. Бойко – Тернопіль: ТНТУ ім. І.Пулля, 2024. – 52 с.

3. Методичні вказівки щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни «Господарське законодавство і судово-бухгалтерська експертиза» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Діджитал-облік та консалтинг» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / О. Б. Бойко – Тернопіль: ТНТУ ім. І.Пулля, 2024. – 36 с.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змін. та доп.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України. 2010. Редакція від 21.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV зі змін. та доп. URL: <http://zakon5.rada.gov.-ua/laws/show/436-15>
4. Податковий кодекс України. 2011. Редакція від 01.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. Цивільний кодекс України URL://<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 9. ст. 50. Редакція від 20.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. ст. 365. Редакція від 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
8. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 Консолідована фінансова звітність. URL: <https://kodeksy.com.ua/buh/psbo/20.htm>
10. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 р. № 1390/27835. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE27835>
11. Мумінова-Вавіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. *Бібліотека електронних підручників*. URL: <https://e-pidruchniki.com/book/sudovo-bukhhalterska-ekspertyza>
12. Опорний конспект лекцій в таблицях та рисунках з дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» /укладачі О.В. Топоркова, Т.О. Євраш, О.О. Говоруха. Х.: ХДУХТ, 2019. 108 с.

Допоміжна:

1. Гула Л., Михалок О. Характеристика судово-бухгалтерської експертизи. URL: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/aug/17864/20.pdf&ved=2ahUKEwiroobss_qIAxUY7QIHHSUSK3A4FBAWegQIFRAB&usg=AOvVaw0iw3Yjwul5KkGK88kLI0vb
2. Методика експертного дослідження операцій на рахунку у банку. *StudFiles*. URL: <https://studfile.net/preview/5127880/page/19/>
3. Молчанов В.І., Молчанова В.П. Класифікація судових експертиз. *Молодий вчений*. 2020. № 4 (80). С. 461-464.
4. Пілюков Ю.О. Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності в Україні. URL: <http://confuf.wunu.edu.ua/index.php/confuf/article/view/905/891>
5. Предмет і метод судово-бухгалтерської експертизи. *Бібліотека електронних підручників*. URL: <https://e-pidruchniki.com/content/predmet-i-metod-sudovo-buhgalterskoyi-ekspertyzy.html>
6. Разборська О.О., Даценко Г.В., Ксьонша А.В. Особливості проведення судово-бухгалтерської експертизи операцій із грошовими коштами. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 2. С. 720-724.
7. Романів С.Р., Голяш І.Д. Основні напрями вдосконалення правового регулювання судово-економічної експертизи в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 796-802.
8. Терехова В.Ю. Правоохоронні відносини у сфері економічної безпеки (в контексті роботи бюро економічної безпеки України). *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2022. Т 33 (72). С. 29-33.

9. Шевчук Г.В. Послідовність дослідження операцій із нарахування та виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ. *Правовий часопис Донбасу*. 2022. № 1 (78). С. 191-199.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. ЕНК (ID 2696) <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>
2. Журнал «Ефективна економіка» URL: www.economy.nayka.ua
3. Журнал «Економіка та суспільство» URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/>
4. Журнал «Сучасні підходи до управління підприємством» URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/proc/about>
5. Журнал «Економіка та управління підприємствами» URL: <https://e-u.in.ua/ua/nauka/zhurnal-z-ekonomichnih-nauk-ekonomika-i-upravlinnja/>
6. Законодавство України URL: www.ukrpravo.com
7. Офіційний сайт державної служби статистики України: Головне управління статистики у Тернопільській області URL: <http://www.te.ukrstat.gov.ua/>
8. Офіційний сайт «Державна служба статистики України» URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
11. Український фінансовий портал «Фінанси України» URL: www.finance.com.ua
12. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: thedigital.ua/ministry.

8. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ

№	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки